Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

U-55/2021 vp 55 valmiuspaketti - Taakanjakoasetuksen uudistaminen

Talousvaliokunta 27.10.2021

Elina Vaara, ympäristöministeriö

Taakanjakoasetuksen (Effort Sharing Regulation, ESR) muutosta koskevan ehdotuksen keskeisiä kohtia (1/2)

- **Tavoitteet:**
  - Taakanjakosektorin päästövähennys 40 % vuoteen 1990 verrattuna
  - Jäsenmaiden velvoitteiden välinen haarukka 40 %; eli välillä -10 % - 50 %.
  - Suomen velvoite -50% (kuten myös SE, LU, DK, DE).
  - Velvoite määrittyy pääsääntöisesti BKT/asukas, kustannustehokkuus huomioitu rajoitetusti
  - Tiukemmat tavoitteet voimaan 2023, vuotuisten päästökiintiöiden tarkastus 2025
- **Soveltamisala:**
  - Taakanjakosektorille kuuluvat liikenne, maatalous, rakennussektori, jätehuolto
  - Uutta: tieliikenteen ja lämmitykselle oma päästökauppansa, mutta sektorit säilyvät ESR:ssä 2030 asti

Taakanjakoehdotuksen ehdotuksen keskeisiä kohtia (2/2)

- **Kustannustehokkuutta voidaan parantaa joustoilla; pääsääntöisesti nykyisin käytössä olevat joustot säilyvät:**
  - Taakanjakoasetuksen ja päästökaupan välinen ns. kertaluonteinen ’One off –jousto’ tietyille korkean tavoitteen omaaville jäsenmaille säilyy ehdotuksessa ennallaan (nousee vain Maltan osalta); Suomi 2%
  - Ns. maakohtainen LULUCF-jousto säilyy pääosin
  - Uutena joustona jäsenmaille vapaaehtoinen EU:n sisäinen varanto (additional reserve) ylijäämänielujen käyttöön taakanjakosektorin velvoitteiden täyttämiseksi
- **Useat muut 55-valmiuspaketin ehdotukset tukevat taakanjakosektorin tavoitteen saavuttamista:** Mm. LULUCF, päästökauppadirektiivi, ajoneuvojen CO2 raja-arvoja koskevat esitykset

Valtioneuvoston kanta (1/2)

- Valtioneuvosto pitää hyvänä**,** että päästökaupan ulkopuolisten toimialojen päästövähennysvelvoitteita koskevan taakanjakoasetuksen soveltamisala on tarkoitus pitää pääpiirteissään ennallaan ja että **tieliikenne ja rakennusten erillislämmitys säilyvät edelleen taakanjaon piirissä vuoteen 2030 asti**.
- **Valtioneuvosto pitää Suomelle esitettyä päästövähennysvelvoitetta (50 %) vuoteen 2030 kunnianhimoisena.** Päästövähennysvelvoitteiden laskentaperusteet noudattavat pääosin aiempaa BKT/asukaslukuun perustuvaa menetelmää.
- **Valtioneuvosto pitää päästökauppaa pääasiallisena politiikkatoimena** vähintään 55%:n tavoitteen saavuttamiseksi ja siten se katsoo, että taakanjakosektorin osuutta suhteessa päästökauppaan olisi mahdollista pienentää [komission ehdottamasta].

Valtioneuvoston kanta (2/2)

- **Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että nykyiseen taakanjakosäädökseen sisältyvät EU:n sisäiset joustokeinot olisivat ehdotuksen mukaisesti käytettävissä jatkossakin.** Valtioneuvosto katsoo, että nykyistä päästökauppasektorin kertaluonteista ns**. one-off -joustomahdollisuutta olisi myös mahdollista kasvattaa** tietyille jäsenmaille tai pohtia käyttämättä jääneen one-off-jouston käyttömahdollisuutta muiden siitä kiinnostuneiden jäsenmaiden hyväksi.
- **Valtioneuvosto korostaa, että tämä joustokeino nykyisellään (2 % Suomen osalta) on asetettu aiemman eli huomattavasti nykyistä alemman jäsenmaakohtaisen tavoitteen saavuttamisen tueksi (Suomi 39 % -> 50%).**
- **Valtioneuvosto tukee esitettyjä** muutoksia nykyiseen ns. LULUCF-joustoon.
- **Valtioneuvosto voi hyväksyä ehdotuksen sisältämän uuden, vapaaehtoisen lisäisen varannon** (additional reserve), jonka puitteissa mahdollistettaisiin EU:n yhteiseen varantoon vapaaehtoiselta pohjalta kerättyjen, kauden lopussa käyttämättömien LULUCF yksiköiden käyttäminen jonkin jäsenmaan taakanjakosektorin tavoitteen täyttämiseen. Tämä voisi tapahtua vain tiettyjen tarkoin määrättyjen kriteereiden täyttyessä kauden lopussa.